

vzw Secundair Onderwijs Sint-Quintinus
Kuringersteenweg 174, 3500 Hasselt
Ondernemingsnummer 0410.984.248
RPR Antwerpen, afdeling Hasselt
tel. +32 11 66 41 05, info@sosq.be

AI-Beleid Sint-Quintinus

1	Inleiding.....	3
2	Wat is AI?	4
3	AI-gebruik door leerlingen	4
4	AI-gebruik door personeel	6
5	AI en het welzijn van leerlingen	7
6	AI en ethiek voor leerlingen en leraren	8
7	Continuïteit, evaluatie en monitoring	9
8	Ten slotte	10
9	Bronnen en gekoppelde visies	11

1 Inleiding

AI (Artificiële Intelligentie) is in het onderwijs te vergelijken met een e-bike. Je kunt hem gebruiken om sneller dezelfde bestemming te bereiken, maar je kunt er ook voor kiezen om vaker de fiets te pakken, verder te fietsen en zelfs nieuwe bestemmingen te verkennen. Terwijl een e-bike je helpt efficiënter en actiever te zijn, stimuleert AI jou om kritischer en creatiever te denken. Deze dubbele potentie – het gemak en de versnelling enerzijds en de stimulans om te reflecteren en innoveren anderzijds – zet ons ertoe aan om AI niet zomaar in te voeren, maar dit op een weloverwogen en doordachte manier te doen.

Binnen onze Scholengemeenschap Sint-Quintinus geloven we sterk in de kracht van innovatie. Tegelijkertijd waken we over ethische aspecten, de kwaliteit van het onderwijs en het welzijn van onze leerlingen en medewerkers. Met dit beleid geven we een duidelijk kader voor een zinvolle en verantwoorde inzet van AI, in lijn met onze bredere ICT-visie. Deze visie, waarin onder meer inclusiviteit, digitale geletterdheid, een robuuste infrastructuur en cyberveiligheid centraal staan, vormt de fundering waarop de integratie van AI-toepassingen wordt gerealiseerd. Zo garandeert onze ICT-visie dat zowel leraren als leerlingen toegang hebben tot kwalitatieve en veilige digitale leermiddelen en dat de digitale competenties continu worden versterkt.

Daarnaast introduceren we het AI-kompas – een praktisch handvat dat de inzet van AI in ons onderwijs structureert. Het AI-kompas biedt concrete richtlijnen en instrumenten om AI effectief in te zetten in de klas, zowel voor personeel als voor leerlingen. Deze gestructureerde aanpak ondersteunt niet alleen de ontwikkeling van digitale vaardigheden, maar biedt ook duidelijke kaders voor het zelfstandig en kritisch omgaan met technologische innovaties. Door het AI-kompas kunnen leraren AI op een verantwoorde wijze integreren in hun lessen, worden leerlingen gestimuleerd om thuis met digitale tools te werken en krijgen ouders handvatten om actief deel te nemen aan het digitale leerproces van hun kind.

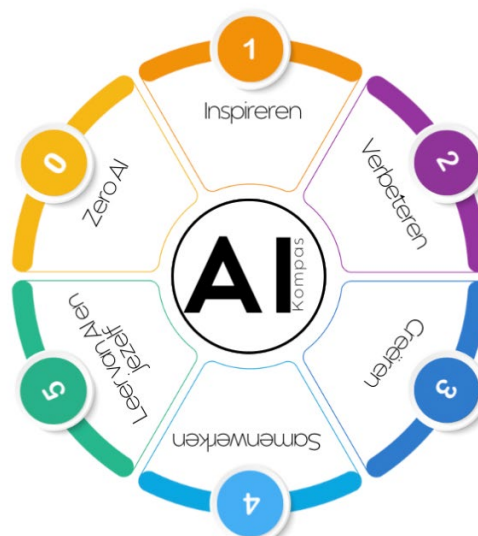
2 Wat is AI?

Artificiële Intelligentie (AI) omvat technologieën die op basis van data leren en taken uitvoeren waarvoor normaal menselijke intelligentie nodig is, zoals het analyseren van teksten, het voorspellen van uitkomsten of het genereren van nieuwe inhoud. Een bijzondere tak van AI is generatieve AI (GenAI). GenAI genereert output als antwoord op een vraagstelling of prompt, door gebruik te maken van geavanceerde generatieve modellen zoals Large Language Models (LLM's). Bekende voorbeelden hiervan zijn tekstgeneratoren zoals Microsoft Copilot en ChatGPT, en beeldgeneratoren zoals DALL-E en Midjourney.

Binnen ons onderwijs kan GenAI een grote meerwaarde bieden: het helpt bij het creëren van educatief materiaal, inspireert tot nieuwe ideeën en ondersteunt leraren en leerlingen bij creatieve en analytische processen. Desondanks blijft AI en in het verlengde daarvan GenAI altijd een hulpmiddel dat de menselijke regie respecteert. De leraar en de leerling blijven de 'motor' die het leerproces in gang houdt, terwijl AI als ondersteuning fungeert.

3 AI-gebruik door leerlingen

Ons beleid streeft ernaar om AI op een veelzijdige en verantwoorde manier in te zetten binnen het leerproces. Het AI-kompas vormt hierbij het uitgangspunt, met zes concrete pijlers die leerlingen ondersteunen in hun zelfstandige, creatieve en reflectieve werkhouding. Met dit kompas willen we leerlingen niet alleen de technische tools aanreiken, maar hen ook laten inzien hoe ze AI als hulpmiddel voor hun eigen ontwikkeling kunnen inzetten zonder de menselijke regie uit het oog te verliezen.

0. Zero AI

Leerlingen werken volledig zelfstandig en laten zien wat ze écht zelf kunnen, zonder AI. Dit is het moment waarop ze hun eigen kennis en vaardigheden bewijzen. Hoewel AI in andere fases nuttig kan zijn, blijft hier de focus op het opbouwen van zelfstandigheid en vertrouwen in de eigen competenties.

1. Inspireren

Soms hebben leerlingen een frisse blik of nieuwe invalshoek nodig. AI kan dan fungeren als inspiratiebron, bijvoorbeeld bij het brainstormen of het verkennen van complexe vraagstukken. De leerling gebruikt AI om ideeën op te doen, maar blijft de eigenaar van het leerproces.

2. Verbeteren

Wanneer er al een basisopdracht of eerste versie bestaat, kan AI helpen om de details te verfijnen en feedback te geven. Denk aan tekstsuggesties, taalcorrecties of tips om de inhoud te versterken. AI neemt niet het werk over, maar optimaliseert en verbetert wat de leerling zelf heeft gemaakt.

3. Creëren

Bij bepaalde opdrachten mag AI specifieke onderdelen genereren, bijvoorbeeld een stukje tekst of een visual. De leerling blijft echter verantwoordelijk voor de eindkwaliteit en moet duidelijk aangeven wat door AI is gemaakt. Zo blijft er een evenwicht tussen eigen creativiteit en de hulp van AI.

4. Samenwerken

AI kan dienen als een persoonlijke sparringpartner doorheen het hele proces. Het kan ideeën aandragen, feedback geven en meedenken over moeilijke stukken. Hierbij staat niet per se groepswork centraal, maar eerder de samenwerking tussen mens en AI, waarbij de leerling uiteindelijk de beslissingen neemt.

5. Reflecteren en leren van AI (en jezelf)

Na het gebruik van AI is het belangrijk om stil te staan bij de meerwaarde en beperkingen ervan. Door kritisch te bekijken welke suggesties nuttig waren en welke niet, ontwikkelen leerlingen hun metacognitieve vaardigheden en leren ze zowel van AI als van hun eigen reflectie.

4 AI-gebruik door personeel

In onze scholengemeenschap zetten we AI niet alleen in als een technologische ondersteuning, maar als een integraal onderdeel van een vernieuwend en interactief onderwijsproces. Met het AI-kompas bieden we leraren concrete handvatten om AI op een verantwoorde en inspirerende manier te benutten. Dit kompas helpt niet alleen bij het optimaliseren van lesvoorbereidingen en administratieve taken, maar geeft ook richting in de samenwerking met leerlingen. Zo weten leraren wat zij kunnen verwachten: leerlingen worden gestimuleerd om zelf aan de slag te gaan, creatief te denken, kritisch te reflecteren en op een transparante wijze gebruik te maken van AI. Met dit beleid en de bijbehorende richtlijnen willen we een omgeving creëren waarin AI een ondersteunende rol speelt waarbij de leraar als regisseur de eindverantwoordelijkheid behoudt. Dit zorgt voor een dynamische en gepersonaliseerde leeromgeving, waarin de inzet van AI leidt tot een efficiënter, ethisch verantwoord en doelgericht onderwijs. Hieronder volgt een overzicht van de concrete toepassingen die we aanreiken voor het gebruik van AI door personeel:

1. Inhoudscreatie

Leraren kunnen AI inzetten om lesmateriaal te ontwikkelen, toetsvragen te formuleren of ideeën te verzamelen voor projectopdrachten. AI fungeert hierbij als inspiratiebron en ondersteuning, zonder de volledige taak over te nemen. Dit verlaagt de administratieve werkdruk en geeft meer ruimte voor inhoudelijke begeleiding, waarbij de leraar altijd de regie behoudt.

2. Gepersonaliseerde ondersteuning

AI maakt het mogelijk om lesmateriaal af te stemmen op de individuele behoeften van iedere leerling, waardoor het onderwijs zowel gepersonaliseerd als flexibel wordt. De leraar beslist welke interventies het best passen bij de leerbehoeften van de leerling.

AI kan helpen om de voortgang van leerlingen op te volgen en snel signalen op te vangen waar extra remediëring nodig is of waar kansen liggen voor verdieping en extra uitdaging.

3. Administratieve taken

Het ondersteunen bij administratieve en beoordelingsprocessen, bijvoorbeeld het formuleren van feedback, kan de werkdruk aanzienlijk verlagen. De tijdwinst die hierdoor wordt behaald, stelt de leraar in staat zich meer te richten op de pedagogische en inhoudelijke begeleiding van leerlingen.

4. **Ethiek en privacy**

Bij het gebruik van AI-toepassingen die binnen ons beheer vallen, worden de principes van transparantie, privacybescherming en niet-discriminatie strikt nageleefd. Persoonsgegevens van leerlingen worden uitsluitend verwerkt volgens de geldende privacyregels (zoals de GDPR) en conform de richtlijnen van onze scholengemeenschap. Daarnaast zorgt onze moderne en veilige ICT-infrastructuur, zoals omschreven in ons ICT-beleid, ervoor dat alle beheerde AI-toepassingen ondersteund worden door robuuste maatregelen voor databeheer en cyberveiligheid.

5 Al en het welzijn van leerlingen

Het welzijn van onze leerlingen staat centraal, ook wanneer AI steeds meer wordt ingezet als ondersteunende technologie. Net zoals een e-bike niet de aandacht en verantwoordelijkheid van de berijder wegneemt, mag AI nooit de essentiële menselijke interactie en zorg vervangen. Wij hanteren daarom duidelijke uitgangspunten om te waarborgen dat de inzet van AI bijdraagt aan een veilige, ontspannen en inclusieve leeromgeving. Zo zorgen we ervoor dat leerlingen altijd kunnen rekenen op menselijk toezicht, dat de inzet van technologie niet leidt tot extra stress en dat AI-toepassingen toegankelijk blijven voor alle leerlingen, met speciale aandacht voor degenen die extra ondersteuning nodig hebben.

1. **Veiligheid en geborgenheid**

AI mag nooit een vervanging zijn van echte menselijke interactie en zorg. Net zoals je op een e-bike nog altijd zelf moet opletten in het verkeer, blijven alertheid en menselijk toezicht onmisbaar voor de veiligheid en het emotioneel welzijn van leerlingen.

2. **Voorkomen van stress en druk**

Waar AI voor sommigen een verrijking is, kan het voor anderen een extra druk vormen (“ik moet dit ook kunnen”). Daarom bewaken we in de klas en op schoolniveau de balans, zodat de inzet van technologie geen extra stress veroorzaakt.

3. **Inclusiviteit**

AI kan worden ingezet om drempels te verlagen, bijvoorbeeld door tools te bieden aan leerlingen met specifieke noden. Tegelijkertijd waken we dat AI niet leidt tot ongelijkheid; daarom zorgen we ervoor dat alle AI-toepassingen toegankelijk zijn voor elke leerling.

6 Al en ethiek voor leerlingen en leraren

Een ethische benadering van AI is onmisbaar. Wij streven ernaar dat zowel leraren als leerlingen op een transparante en verantwoordelijke manier met AI omgaan. Dit betekent dat we niet alleen aandacht hebben voor hoe AI wordt ingezet, maar ook voor hoe we hierover communiceren, gegevens veilig verwerken en continu leren en kritisch blijven evalueren. Met duidelijke richtlijnen op het gebied van open communicatie, verantwoorde dataverwerking, professionele ontwikkeling en een kritische houding zorgen we ervoor dat AI een positieve bijdrage levert aan het onderwijs zonder de kwaliteit, integriteit en ethische normen in gevaar te brengen.

1. **Open communicatie**

Zowel leraren als leerlingen worden aangemoedigd om open te zijn over het gebruik van AI. Bij taken en opdrachten wordt duidelijk vermeld in welke mate AI-tools zijn ingezet, zodat iedereen helder beeld heeft hoe en wanneer de technologie is toegepast.

2. **Verantwoorde dataverwerking**

Alle verzamelde gegevens, zowel over leraren als leerlingen, worden zorgvuldig en conform de geldende privacyregels verwerkt voor alle toepassingen binnen ons beheer. Onze scholengemeenschap houdt nauwgezet toezicht op de veiligheid van de ICT-infrastructuur. We zetten tevens in op het anonimiseren van persoonlijke gegevens, zodat leraren en andere gebruikers zich bewust zijn van het feit dat data in het leermodel gedeeld en opgenomen worden.

3. **Professionele ontwikkeling**

Leraren krijgen de mogelijkheid zich verder te professionaliseren in het gebruik van AI. Zo blijven zij op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en leren zij AI op een didactisch verantwoorde manier in te zetten, zodat zij een voorbeeldfunctie vervullen in het ethisch gebruik van technologie.

4. **Kritische houding**

We stimuleren iedereen in onze scholengemeenschap om kritisch na te denken over de informatie en output die AI genereert. Dit waarborgt niet alleen de kwaliteit van het onderwijs, maar zorgt er ook voor dat de betrouwbaarheid van bronnen en de uiteindelijke resultaten zorgvuldig worden geëvalueerd.

7 Toestemming, continuïteit, evaluatie en monitoring

Wij integreren AI op een verantwoorde wijze door technologische innovatie en menselijke betrokkenheid in evenwicht te houden. Daarom hebben we een periodiek evaluatieproces ingevoerd waarin leraren en ICT-coördinatoren actief worden betrokken. Dit mechanisme omvat:

- **Dynamische applicatielijst en toestemmingsproces:** Op onze website (<https://www.sgsq.be/ai-tools-met-toestemming>) staat een actuele lijst van alle AI-toepassingen die wij als scholengemeenschap ondersteunen. Voor leerlingen van 13 tot en met 17 jaar is gebruik alleen toegestaan nadat ouders het toestemmingsformulier hebben ingevuld. Voor sommige specifieke toepassingen geldt bovendien een minimumleeftijd van 18 jaar. In de klaspraktijk zetten we geen AI in voor leerlingen jonger dan 13 jaar. Deze lijst wordt continu bijgewerkt; elke toepassing wordt vooraf gescreend. Hierbij volgen we het regelgevend kader van het KOV Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het Kenniscentrum Digisprong.
- **Screening, ondersteuning, monitoring en bijstelling:** Elke AI-toepassing wordt vooraf beoordeeld door ICT-coördinatoren en Digicoaches op veiligheid, privacy en pedagogische meerwaarde. Leraren, leerlingen, Digicoaches en ICT-coördinatoren bespreken ervaringen met de AI-toepassingen en stellen – op basis van technologische innovaties en maatschappelijke ontwikkelingen – zowel de dynamische applicatielijst als het onderliggende beleid waar nodig bij.
- **Menselijk toezicht en transparantie:** Bij elke inzet van AI wordt duidelijk aangegeven welke rol de technologie speelt en blijft de uiteindelijke beslissing altijd door een mens genomen. Alle gegevens worden conform de geldende privacyregels en met volledige transparantie verwerkt.

8 Ten slotte

Dit AI-beleid is erop gericht om de mogelijkheden van AI te benutten zonder de menselijke factor uit het oog te verliezen. Onze e-bike-metafoor illustreert dat technologie zowel een aanjager kan zijn van gemak als van nieuwe kansen en inzichten. Ons doel is om zowel leerlingen als leraren te ondersteunen in hun ontwikkeling, waarbij AI als ‘motorische hulp’ fungeert en altijd met de mens als regisseur.

Om de inzet van AI voortdurend te optimaliseren en evalueren stellen we ons beleid continu bij. We hebben een periodiek overlegsysteem geïmplementeerd waarin leraren, Digicoaches en ICT-coördinatoren actief worden betrokken. Op basis van nieuwe technologische inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen passen we ons beleid aan, zodat de inzet van AI het onderwijs verrijkt zonder extra stress, afhankelijkheid of ongelijkheid te veroorzaken.

Dit evaluatieproces is integraal onderdeel van onze bredere ICT-strategie, waarin ook ouderbetrokkenheid een belangrijke rol speelt. Ouders worden regelmatig geïnformeerd over de inzet van AI, zodat zij kunnen bijdragen aan een veilige en kwalitatief hoogwaardige digitale leeromgeving.

Heb je vragen of wens je extra ondersteuning bij het gebruik van AI? Neem dan contact op met je pedagogische ICT-coördinator of Digicoach.

Gebruikte bronnen:

- [KU Leuven – Artificiële Intelligentie en Onderwijstools](#)
- [Vlaanderen.be – AI in het Onderwijs: Meerwaarde of Niet?](#)
- [Schoolmakers – AI-gebruik in Taken en Opdrachten](#)
- [Pro Katholiek Onderwijs Vlaanderen – AI-Regelgeving](#)
- [Pro Katholiek Onderwijs Vlaanderen – AI in Onderwijs](#)
- [Assets Vlaanderen - ETHISCHE RICHTSNOEREN VOOR HET GEBRUIK VAN ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE \(AI\) EN DATA BIJ ONDERWIJZEN EN LEREN VOOR ONDERWIJSACTOREN](#)
- [Kenniscentrum Digisprong – Verantwoorde AI in het Vlaamse onderwijs](#)
- ICT-visie – Scholengemeenschap Sint-Quintinus

9 Bronnen

- **KU Leuven – Artificiële Intelligentie en Onderwijstools**

- *Toegepast in punt 2 ("Wat is AI?")*: De basisdefinitie van AI en de nadruk op AI als ondersteunend hulpmiddel dat de menselijke regie respecteert.

- **Vlaanderen.be – AI in het Onderwijs: Meerwaarde of Niet?**

- *Toegepast in punt 1 (Inleiding) en punt 5 (AI en het welzijn van leerlingen)*: Het idee dat AI zowel voordelen als risico's met zich meebrengt, wat de basis vormde voor onze e-bike-metafoor en het benadrukken van de dubbele potentie van AI. Daarnaast ondersteunt deze bron het uitgangspunt dat AI niet mag leiden tot extra stress of ongelijkheid, zodat leerlingen altijd kunnen rekenen op menselijk toezicht.

- **Schoolmakers – AI-gebruik in Taken en Opdrachten**

- *Toegepast in punt 3 (AI-gebruik door personeel) en punt 4 (AI-gebruik door leerlingen)*: Concrete voorbeelden en praktische richtlijnen over hoe AI als inspiratiebron en ondersteuning kan worden ingezet zonder de eigen inbreng te vervangen.

- **Pro Katholiek Onderwijs Vlaanderen – AI-Regelgeving**

- *Toegepast in punt 3 (Ethiek en privacy) en punt 6 (AI en ethiek voor leerlingen en leraren)*: Richtlijnen die de noodzaak van menselijk toezicht, verantwoorde dataverwerking en strikte naleving van privacyregels benadrukken. Deze bron ondersteunt ook punt 5, doordat het menselijk toezicht essentieel is voor het waarborgen van het welzijn van leerlingen.

- **Pro Katholiek Onderwijs Vlaanderen – AI in Onderwijs**

- *Toegepast in punt 3 (AI-gebruik door personeel) en punt 4 (AI-gebruik door leerlingen)*: Handvatten voor de integratie van AI in het onderwijsproces, met de nadruk op individuele en pedagogische begeleiding.

- **Kennisprong Digisprong (Publicaties Vlaanderen – AI)**

- *Toegepast in de algemene beleidsvisie, punt 7 (Continuïteit, Evaluatie en Monitoring) en punt 8 (Slot)*: De bron benadrukt dat AI op een verantwoorde manier moet worden geïntegreerd, met een evenwicht tussen technologische innovatie en menselijke betrokkenheid, en onderstreept het belang van een continu evaluatieproces.

- **Ethische richtsnoeren voor het gebruik van artificiële intelligentie (AI) en data bij onderwijzen en leren voor onderwijsactoren (Vlaanderen.be)**

- *Toegepast in punt 6 (AI en ethiek voor leerlingen en leraren)*: De nadruk op transparantie, verantwoorde dataverwerking, open communicatie en een kritische

houding en continue evaluatie versterkt onze oproep tot menselijk toezicht en voortdurende evaluatie van AI-toepassingen.

- **Kenniscentrum Digisprong – Verantwoorde AI in het Vlaamse onderwijs**

- *Toegepast in de algemene beleidsvisie (Inleiding) en als ondersteuning in de visie op ethiek en kwaliteit:* Deze bron biedt een kader voor de verantwoorde inzet van AI in het Vlaamse onderwijs en benadrukt dat AI als ondersteuning moet dienen, met de menselijke regie en pedagogische doelstellingen als kern.

- **ICT-visie Scholengemeenschap Sint-Quintinus**

- *Toegepast in de inleiding:* De bredere ICT-visie, waarin inclusiviteit, digitale geletterdheid, een robuuste infrastructuur en cyberveiligheid centraal staan, vormt de basis waarop de integratie van AI-toepassingen wordt gerealiseerd. Deze visie garandeert dat zowel leraren als leerlingen toegang hebben tot kwalitatieve en veilige digitale leermiddelen en dat de digitale competenties continu worden versterkt. Tevens ondersteunt deze visie de integratie van AI in onze gestructureerde ICT-leerlijn.